

Light it up:

Moral och etik som klippt för högstadiet

AV ANDREAS HOFFSTEN

Light It Up heter en film som lika hastigt dök upp och försvann från biorepertoaren. Den handlar om ett gäng highschool-elever som ockuperar sin skola i syfte att få en förändring till stånd för skolans usla tillstånd och för att bli lyssnade till. De gör det mer eller mindre av miss-tag, sedan alla andra möjligheter till kommunikation med skolledningen uttömts. Skolan ligger i den fattiga stadsdelen Queens i New York och eleverna är till största del färgade. Det är en välgjord film med dramatisk nerv enligt välkänd Hollywood-dramaturgi vilket även innefattar ett ganska så sentimentalt slut. Men under resan ställer filmen många och viktiga frågor kring solidaritet, moral och etik, likväl som den synliggör övergripande samhällsstrukturer.

Vi tog med en åttonde klass från en Stockholms-skola samt deras bildlärare Monica Cassel till biogra-fen för att prova hur eleverna reagerade på filmen.

– Det första man kan konstatera är att filmen går ”hem” hos ungdomarna, just för att det till det yttre är en sådan film som de brukar se, menar Monica Cassel och fortsätter: Tempot, miljön, den språkliga jargongen, dramaturgin samt hur berättelsen knyts ihop på slutet, allsammans stilgrepp som eleverna är vana vid och lätt kan avläsa. Filmen väcker starka känslor vilket gör den så användbar till diskussioner. Att slutet blir lite kletigt, det får vi köpa, tycker Monica.

– För mig är filmens viktigaste insikt att den så tydligt gestaltar hur alla människor bär med sig sin ryggsäck med upplevelser i livet. Och det syns inte utanpå någon vad som finns i ryggsäcken. Man kanske inte berättar om innehållet. Man kanske inte ens själv vet om vad man bär på och hur det har format ens liv. En insikt om detta är betydelsefull för alla. Kan skolan förmedla det till ungdomar har man gett dem ett vär-

defullt verktyg i livet – förståelse för andra och empati och ödmjukhet, tror Monica Cassel och tillägger:

– Det finns även ett annat perspektiv, och kanske gäller det mer för mina kollegor än för eleverna. Det gäller hur trängda vi blir tidsmässigt. Vi har så lite tid att se varandra, så lite tid till eftertanke så att vi kan förstå. Alla som jobbar i skolan känner säkert igen sig. Men vad gör vi åt det? Kan vi motverka tempot över huvudtaget? I så fall hur? Sådana frågor väcker filmen också, avslutar Monica Cassel.

Till sist ett axplock elevröster efter filmen:

– Filmen väcker tankar, det är väl så att de som har sönder saker i plugget, är arga och så, sparkar på skåpdörrar typ, mår väl himla dåligt. Man gör väl inte sånt annars. En sån här film gör ju att man börjar tänka på dom. Hur dom kanske har det hemma typ.

– Så där är det ju ibland, allt blir bara fel, det går inte att förklara så man blir förstörd. Fast det är inte så stora saker då. Det får en att tänka vad lätt det kan bli ännu mer fel, speciellt när man inte rår över situationen själv, utan är med kompisar. Det betyder ju himla mycket vad dom tycker.

– Det är helt underbar film. Man vill helst glömma bort den för den var så hemsk, fast jag vill komma ihåg den samtidigt. Det är en film som är bra att kunna få gråta till. Jag och mina kompisar grät. När man gråter tillsammans, blir sorgen liksom djupare.

– Vi har det så bra i vår skola, så där som i filmen är det inte alls, men det är klart vuxna lyssnar väl inte alltid på oss elever. Ibland tror de att det är på ett visst sätt och frågar inte. Då missförstår de situationen och allt blir fel. Sånt kan man kanske snacka om efter att man har sett en sån här film tillsammans.

Light It Up distribueras av 20th Century Fox. Se även filmhandledning i detta nummer av Zoom.